



РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА
И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА
Сектор за социјалну заштиту
Одељење за инспекцијски надзор
Број: сл
Датум: 29.11.2023. године
Немањина 22-26
Београд

ПРЕДЛОГ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА ИНСПЕКЦИЈСКИХ НАДЗОРА ИНСПЕКЦИЈЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ЗА 2024. ГОДИНУ

Инспекцијски надзор у области социјалне заштите, у складу са Законом о социјалној заштити, врши министарство надлежно за социјална питања преко инспектора социјалне заштите, осим када су у питању пружаоци услуга са територије аутономне покрајине, када инспекцијски надзор врши надлежни орган аутономне покрајине као поверени посао, а преко инспектора социјалне заштите¹.

Када су у питању центри за социјални рад и пружаоци дневних услуга у заједници са територије града Београда, (осим смештаја за жртве трговине људима), инспекцијски надзор врши градска управа града Београда као поверени посао, преко инспектора социјалне заштите². Инспектори социјалне заштите министарства надлежног за социјална питања "имају право и дужност да остварују непосредан надзор над радом инспектора социјалне заштите органа којима је поверено вршење инспекцијског надзора"³.

¹ Закон о социјалној заштити, члан 168. став 2, "Службени гласник РС", број 24/11 и 117/22-од.УС

² Закон о социјалној заштити, члан 168. став 3, "Службени гласник РС", број 24/11 и 117/22-од.УС

³ Закон о социјалној заштити, члан 169. став 3, тачка 1), "Службени гласник РС", број 24/11 и 117/22-од. УС

Актуелно, инспекцијски надзор над пружаоцима услуга социјалне заштите реализује укупно 18 инспектора социјалне заштите⁴.

Инспекција социјалне заштите организована је на три нивоа, при органима управе: Одељење за инспекцијски надзор Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у оквиру Сектора за социјалну заштиту, покрајинска инспекција социјалне заштите у оквиру Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова, као и инспекција у оквиру Секретаријата за социјалну заштиту града Београда.

Број надзираних субјеката у надлежности инспекције социјалне заштите увелико превазилази капацитете ових инспекцијских служби: 76 установа социјалне заштите за смештај, чији је оснивач Република Србија или Аутономна покрајина Војводина, 141 центар за социјални рад, док је од почетка лиценцирања пружалаца услуга социјалне заштите укупно издато 944 лиценце, контролише свега 18 инспектора социјалне заштите (инспектори Министарства (8), покрајински (8) као и инспектори Секретаријата за социјалну заштиту града Београда (2).

Одељење за инспекцијски надзор Министарства, има искуство рада од 19 година и актуелно броји осам инспектора: два правника, два психолога, један социјални радник, један педагог, један специјални педагог и један политиколог.

Одељење за инспекцијски надзор Министарства обавља послове који се односе на⁵: инспекцијски надзор над радом установа социјалне заштите и других правних и физичких лица која обављају делатност социјалне заштите односно психолошке делатности у погледу примене закона, других прописа и општих аката; контролу поступка пријема корисника у установу социјалне заштите за смештај корисника у погледу потреба корисника и капацитета установе; контролу прописаних евиденција; приговоре на рад установа социјалне заштите од стране корисника, запослених, грађана и других институција; мишљење за накнаду трошкова смештаја у интернат средњих школа и трошкова оспособљавања деце и омладине ометене у развоју; инспекцијски надзор над радом органа којима је поверено вршење инспекцијског надзора (покрајина, град Београд) и друге послове из делокруга Одељења.

⁴ 9 на нивоу Републике, 9 Покрајине и 2 у Београду

⁵ Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Инспектори социјалне заштите Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања поред послова инспекцијског надзора од 2013. године обављају и послове лицензирања организација социјалне заштите за пружање услуга из ове области: по захтеву организације за издавање лиценце за пружање услуга социјалне заштите воде управни поступак, у оквиру кога утврђују испуњеност услова и стандарда за пружање конкретне услуге, врше ванредне утврђујуће инспекцијске надзоре, по потреби и контролне надзоре, сачињавају записнике о истим, сачињавају решења, а касније, током пружања услуге, обавезни су да контролишу поштовање испуњених услова и стандарда од стране пружаоца услуге током целог периода важења лиценце. Такође, у надлежности инспектора социјалне заштите Министарства је и суспендовање и одузимање лиценци по Закону о социјалној заштити.

Просечан број инспекцијских надзора у ранијем периоду кретао се око 80 годишње. Инспекцијских надзора у 2014. години било је 172, у 2015. - 192, у 2016. години 258, у 2017. години 247 надзора, у 2018. години 230 надзора, у 2019. години 198 надзора, у 2020 111 надзора, у 2021. години реализована су 122 надзора, и у 2022. години реализовано је 176 надзора. Послове инспекцијског надзора инспектори Министарства у највећем броју случајева обављају у пару (два инспектора) због сложености посла и обезбеђивања мултидисциплинарног приступа. Поступање инспекције социјалне заштите у 2020-2022. години је у специфичним условима проглашене епидемије изазване заразном болести вирусом COVID 19 у Републици Србији (Одлука Владе Републике Србије од 10. марта 2020. године) што је знатно променило тежиште рада инспекције социјалне заштите која се фокусира на праћење стања у установама и организација социјалне заштите. Инспекција је учествовала у: успостављању континуираног система извештавања у систему социјалне заштите, доношењу инструкција, налога и препорука за поступање установа и организација са циљем заштите здравља корисника и запослених, успостављању сарадње са свим релевантним органима и службама, посредовању у сарадњи установа и организација социјалне заштите са релевантним органима и службама, обезбеђивању заштитних и санитарно-хигијенска средстава у установама и организацијама, тестова за вирус и вакцина.

Преглед реализованих инспекцијских надзора од 2010.-2022. године

Година	Укупно	Ванредни	Захтеви за лиценцу	Редовни	Саветодавне сл. посете
2010.	106	44	36	26	/
2011.	85	32	35	18	/
2012.	87	32	41	14	/
2013.	107	37	22	48	/
2014.	172	83	54	35	/
2015.	192	115	50	27	/
2016.	258	78	175	6	/
2017.	247	114	90	/	43
2018.	230	76	120	7	27
2019.	198	198	120	/	30
2020.	111	109	69	2	6
2021.	122	35	86	1	/
2022.	176	54	122	/	/

Из приказаних података уочљиво је да се инспекцијски надзори у социјалној заштити спроводе углавном кроз ванредне инспекцијске надзоре, поводом инцидентних ситуација или по сазнању о постојању илегалног пружаоца услуга (нерегистровани субјекти, без лиценце за рад) и по захтеву за утврђивање испуњености услова за добијање лиценце за пружање услуга социјалне заштите. Разлог за ово је епидемија заразном

болешћу која траје већ две године, недовољном броју ангажованих инспектора социјалне заштите, због чега је тешко обезбедити већи број редовних инспекцијских надзора и континуитет контроле над пружаоцима услуга социјалне заштите и осталим установама – надзираним субјектима у овој области.

За 19 година постојања инспекције социјалне заштите Министарства издато је укупно 159 забрана рада илегалним пружаоцима услуга (нерегистровани субјекти). У 2022. години је издато 10 забрана рада – нерегистрованим субјектима, док је од јануара до новембра месеца 2023. године издато укупно 5 забрана рада – нерегистрованим субјектима.

Циљеви инспекцијског надзора у области социјалне заштите

Циљеви инспекцијског надзора у области социјалне заштите су:

1) остварење законитости рада установа социјалне заштите и других правних и физичких лица која обављају делатност социјалне заштите, односно психолошке делатности у погледу примене закона, других прописа и општих аката;

2) спречавање и сузбијање пружања услуга социјалне заштите од стране нерегистрованих субјеката;

3) постизање испуњености услова и стандарда за обављање делатности и пружање услуга социјалне заштите;

4) унапређење квалитета услуга социјалне заштите.

План инспекцијског надзора инспекције социјалне заштите усмерен је ка остварењу наведених циљева.

Контролне листе у области социјалне заштите и процена/самопроцена ризика надзираних субјеката по контролним листама

У складу са ставом 2) члана 10. Закона о инспекцијском надзору⁶ инспекција социјалне заштите је дужна да сачини годишњи план инспекцијског надзора. Инспекција социјалне заштите је сачинила контролне листе за надзиране субјекте (13). Инспекција

⁶ Службени гласник РС, број 36/2015, 44/2018-др. закон и 95/2018

социјалне заштите је за 13 контролних листа добила позитивно мишљење од Координационе комисија на њеној 11. седници одржаној 10.10.2022. године.

Предлог годишњег плана инспекцијских надзора инспектора социјалне заштите за 2024. годину

У Предлог годишњег плана инспекцијских надзора за 2024. годину преносе се одређене обавезе инспекције социјалне заштите Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања из текуће године, односно, инспекцијски надзори који су били садржани у Годишњем плану инспекцијских надзора за 2023. годину, а који због великог обима послова инспекције социјалне заштите нису реализовани. Активности инспекције социјалне заштите биће усмерене првенствено ка надзираним субјектима са повећаним ризиком одступања од прописаних услова и стандарда за пружање услуга односно обављање делатности, оних код којих је констатован повећан степен одступања у претходној години као и ка субјектима код којих у претходној години није вршен надзор.

Инспекцијски надзори вршиће се над следећим надзираним субјектима са процењеним високим ризиком, док се ризик не смањи испод високог:

1. Центар за социјални рад Врање- послови јавних овлашћења, висок степен ризика;
2. Центар за социјални рад Ниш- послови јавних овлашћења, висок степен ризика;
3. Центар за социјални рад Крагујевац- послови јавних овлашћења, висок степен ризика;
4. Центар за социјални рад Трстеник- послови јавних овлашћења, висок степен ризика;
5. Радна јединица "Тешица" при Геронтолошком центру "Јеленац" Алексинац - услуга домски смештај, висок степен ризика;
6. Дом за стара лица "Катарина" Београд - услуга домски смештај, висок степен ризика;
7. Установа социјалне заштите-Дом за смештај одраслих и старијих "Дом Премијум плус" Београд- услуга домски смештај, висок степен ризика;
8. Установа социјалне заштите-Дом за смештај одраслих и старијих "Авала луке" Београд- услуга домски смештај, висок степен ризика

Инспекцијски надзори вршиће се над следећим надзираним субјектима са процењеним средњим ризиком, док се ризик не смањи:

1. Дому за лица ментално ометена у развоју Тутин - услуга домски смештај – средњи степен ризика;
2. Геронтолошки центар у Крагујевцу - услуга домски смештај – средњи степен ризика;
3. Геронтолошки центар у Нишу - услуга домски смештај – средњи степен ризика;
4. Домско одељење за стара лица и пензионере при Центру за социјални рад Крупањ - услуга домски смештај – средњи степен ризика;
5. Центар за социјални рад Параћин – Домско одељење у Извору – услуга домски смештај – средњи степен ризика;
6. Центар за социјални рад Тутин – послови јавних овлашћења, средњи степен ризика;
7. Дневни боравак за децу, младе и одрасле са телесним инвалидитетом и интелектуалним тешкоћама при Центру за социјални рад Пожаревац-услуга дневни боравак, средњи степен ризика;
8. Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју при Друштву за церебралну и дечију парализу општине Ивањица- услуга дневни боравак, средњи степен ризика;
9. Удружење "Безбрижни дани" Бајина Башта-услуга помоћ у кући одраслима и старијима, средњи степен ризика

На основу анализе неправилности утврђених у претходне 4 године реализоваће се инспекцијски надзори и у установама социјалне заштите, по плану за 2024. годину и у следећим установама социјалне заштите:

1. Дом за смештај одраслих лица Трбуње-Блаце;
2. Завод за васпитање младих Ниш;
3. Завод за васпитање деце и омладине Књажевац;
4. Дом за старе Димитровград;
5. Дом за смештај одраслих лица "Гвозден Јованчићевић" Велики Поповац.

Активности инспекције социјалне заштите ће током 2024. године бити усмерене првенствено ка надзираним субјектима са критичним и високим степеном вероватноће настанка штетних последица, односно субјектима са повећаним ризиком одступања од прописаних услова и стандарда за пружање услуга односно обављање делатности, онима код којих је констатован повећан степен одступања у претходној години и ка онима код којих се у потребној мери не поштују закон и други прописи у области социјалне заштите.

Редовни теренски инспекцијски надзори за наведене надзиране субјекте и контролни (теренски и канцеларијски) инспекцијски надзори код истих субјеката – планира се да се реализују у трећем кварталу 2024. године.

Инспекција социјалне заштите планира вршење инспекцијског надзора код надзираних субјеката код којих у претходном периоду није вршен надзор, и то тако да се оствари сврха надзора, односно да се побољша ниво испуњености услова и стандарда и смањи степен ризика.

Такође, број представки и притужби у односу на пружаоце услуга и имаоце јавних овлашћења ће бити још један показатељ на основу кога ће се опредељивати установе/организације социјалне заштите за вршење инспекцијских надзора, ванредних у главном.

Број саветодавних службених посета реализоваће се у складу са приспелим захтевима.

У складу са информацијама о постојању нерегистрованих субјеката, реализоваће се и инспекције са циљем да им се забрани рад, односно, да се преведу у легалне пружаоце услуга социјалне заштите.

Како се у претходном периоду инспекцијски надзор спроводио углавном кроз ванредне инспекцијске надзоре, процењено је да ће ситуација бити иста и у 2024. години, с тим што ће и даље нагласак бити на контроли система и квалитета заштите корисника и решавању захтева за лиценцирање.

Мере и активности за постизање циљева

По питању плана, мера и активности превентивног деловања инспекција социјалне заштите ће поступати кроз:

- Превентивно деловање,
- Налагање мера.

Инспекција социјалне заштите планира да у 2024. години унапреди:

- радно ангажовано на пословима инспектора социјалне заштите 2 извршиоца;
- јавност свог рада објављивањем планова инспекцијских надзора, обавештавањем јавности о примени прописа и правима и обавезама за надзиране субјекте који из њих произилазе, обавештавањем јавности о сазнањима инспекције о постојању ризика и предузетим мерама на званичној интернет презентацији Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, у циљу указивања надзираним субјектима на најчешће пропусте и одступања надзираних субјеката пружањем стручне и саветодавне подршке надзираном субјекту, издавањем аката о примени прописа;
- саветодавне службене посете;
- предузимање превентивних инспекцијских надзора и других превентивних активности.

У складу са утврђеним одступањима и неправилностима инспекција социјалне заштите ће надзираним субјектима у вршењу редовних, ванредних и контролних инспекцијских надзора изрицати и управне мере:

- Превентивне мере,
- Мере за отклањање незаконитости,
- Посебне мере наредбе, забране и заплене,
- Мере за заштиту права трећих лица.

Координацијом са другим инспекцијским службама и другим органима интензивираће се активности на спречавању обављања делатности нерегистрованих субјеката. Као и до сада, свака информација о постојању илегалног пружаоца услуга социјалне заштите биће иницијатива за реализовање ванредног теренског инспекцијског надзора, у циљу превођења у легалну зону пружања услуга социјалне заштите.

Начин за постизање циљева наведених у Предлогу плана инспекцијских надзора

Циљеве дефинисане у Предлогу годишњег плана инспекцијских надзора инспекција социјалне заштите ће достићи својим превентивним деловањем и изрицањем управних мера кроз:

- Саветодавне службене посете,
- Инспекцијске надзоре,
- Координацију са другим инспекцијским службама и органима управе, правосудним органима,
- Мере у складу са Законом о социјалној заштити и Законом о инспекцијском надзору,
- Анализу стања у области социјалне заштите.

Рок за завршетак предвиђених мера и активности – крај 2024. године.

Показатељи учинка на нивоу мера и на нивоу активности

Показатељи учинка инспекције социјалне заштите:

- Забрањен рад нерегистрованим субјектима који пружају услуге социјалне заштите, по информацијама којима инспекција располаже,
- Повећан број лиценцираних организација социјалне заштите,
- Смањен ниво степена ризика код надзираних субјеката обухваћених контролом.

По процени Одељења за инспекцијски надзор Министарства, током 2024. године инспектори социјалне заштите реализоваће око 170 инспекцијских надзора.

У складу са чланом 10. став 5) Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15, 44/18 - др. закон и 95/18) Координациона комисија за инспекцијски надзор, на својој седници одржаној _____ године, усвојила је Годишњи план инспекцијских надзора инспекције социјалне заштите за 2024. годину Одлуком број _____ од _____

В. Д. ПОМОЋНИК МИНИСТРА

др Марина Видојевић

